

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**De Jure Rerum Ecclesiasticarum Ad Germaniae Catholicae
Principia Et Usum Pars ...**

Complectens Sectionem III. & IV.

Zech, Franz Xaver

Ingolstadii, 1762

Titulus XV. Pignoribus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-68067](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-68067)

TITULUS XV.
DE PIGNORIBUS.

Conf. Lib. 3. Decretal, tit. 21.

§. 376.

Alia quædam species Contra-*Jus in re*
ctuum est, qui nullum quidem *aliena,*
Dominium, nihilominus dant Jus
in re aliena. Nam præter Domi-
nium, Hæreditatem, ac Possessio-
nem, Juris Realis species sunt, Pignus & servitus. De his duabus cum habeant etiam naturam Contractus, hoc loco dicendum est.

O o 3

§. 377.

piis legatam esse negat, in duplum condemnatur, si legatam esse convincatur: uti etiam actiones ex lege aquilia, inficiatione damni dati; aut actiones depositi, per inficiationem rei ex causa incendii, ruinæ, naufragii & tumultus, depositæ, in judicio duplicantur, si quis mendacii convincatur. L. 4. C. de Leg. aquil. §. sed furti. 26. Inst. de action. Quando igitur aliquid exigitur tanquam causæ piæ legatum, vel ob damnum injuria datum, vel tanquam depositum: idque solvitur ne actio in duplum instituatur, solutum non repetitur

*Pro cautio-
tione de-
biti* §. 377. Ex Contractibus hucusque
recensitis varia oriuntur obligationes
in posterum implenda. De his praestandis Creditores exigunt securitatem: ad hanc respicit Rubrica Juris Canonici *de Pignoribus & aliis Cautio-
nibus*. Cautio in genere est securitas, quae alteri praestatur de Solutione debiti. Est vel simplex, vel Juratoria, vel Pignoratitia, vel Satisfactoria aut Fidejussoria. Per *Idoneam* intelligimus Fidejussoriam vel Pignoratitiam. Ob paupertatem sufficit nonnunquam Juratoria, aut etiam simplex, si Creditor fidem habeat. Si Leges requirunt *Satisfactionem*, requiruntur Fidejussores. Postet

titur, etsi postea constet, indebite esse solutum. JOANNES HARPPRECHT ad §. 1. Inst. quib. mod. re contrah. oblig. n. 77. seqq. huc applicat Legem 53. ff. de R. J. *cujus per errorem dati repetitio est, ejus consulto dati donatio est*, cum in dictis casibus indebitum, non tam per errorem, quam a sciente, vitandae scilicet litis, & poenae causa, quae inficiatori imminet, solutum videatur. Hunc loquendi modum a BOCERO improbatum, defendit HARPPRECHT loc. cit. n. 83.

set moveri scrupulus, quo jure Creditor petere possit Pignus aut Fidejussores: cum enim hac ratione imponatur grave onus, videtur lædi æqualitas Contractus. Certe propter concessam dilationem solutionis non potest tale onus imponi, nisi concurrat alius titulus. Videtur itaque, quod Debitores sibi ipsis debeant imputare, cum sint sæpe infideles in solutione: quamvis enim unus vel alter sit fidelissimus, nihilominus propter periculum universale, singuli debent pati hoc onus.

§. 378. *Pignus* est Contractus realis, quo res aliqua Creditori in securitatem debiti ita traditur, ut soluto debito eadem in specie sit restituenda. Supponitur itaque debitum, saltem naturale, etiamsi sit debitum alienum. Ex hoc Contractu oritur Jus reale in re oppignorata. Dat Pignus

§. 379. *Hypotheca* a Pignore presse accepto distinguitur in eo, quod Pignus perficiatur actuali traditione rei oppignorata; *Hypotheca* vero nuda conventionem, qua res tantum obligatur Creditori sine actuali traditione, & possessionis translatione: ni- Et Hypotheca,

hilominus etiam per Hypothecam Creditor consequitur jus in re vi juris Prætorii 53.).

*Varie
divisa.*

§. 380. Hypotheca, uti & Pignus, alia est *Expressa* & *Conventionalis*, alia *Tacita* & *Legalis*, quæ constituitur re ipsa, aut ex legis dispositione. Talem habent Fiscus, Pupillus, Communitas, *Causa pia*, *Liberi prioris Matrimonii*, *Conjuges*, Creditor ad refectionem ædium, Venditor donec pretium solvatur, *Legatarius*, *Locator prædii urbani in rebus illatis*, *Locator prædii rustici in fructibus*. Hypotheca alia est *Generalis*, quando oppignorantur omnia bona, aut quoddam genus bonorum e. g. totus grex ovium; alia *specialis*, quando

53.) *Clausula Constituti possessorii*, Hypothecæ hodie adjici solita, veram possessionem in Creditorem transfert, ita ut Debitor posthac possideat nomine Creditoris, cui proin competunt Remedia possessoria, etiam contra tertium possessorem, in quem Debitor absque scientia Creditoris rem alienavit, ita ut locum non habeat beneficium Excusationis, quod alias competit tertio possessori.

do oppignoratur aliqua res in specie, singularis & determinata. Alia est *Publica*, per quam proprie intelligitur *Pignus Judiciale necessarium* auctoritate Judicis constitutum, quando debet cautio præstari, veluti quando quis immittitur in bona alterius contumacis, vel ratione nuntiationis novi operis constituitur hypotheca, vel in causa damni infecti. *Hypotheca privata* est, quæ fit voluntate propria, etsi coram Judice.

§. 381. *Pignus Tacitum & Legale* *Quis pi-*
constituit solus Legislato: *gnus*
Necessarium vel *Judiciale* dat *Judex* *consti-*
Ordinarius, pro quantitate debiti liquidi, *tuere*,
ad instantiam Creditoris & prævia
cognitione causæ, etiam per requi-
sitionem Judicis rei sitæ, si res ista
sit sub alterius Jurisdictione. *Pignus*,
seu *Hypothecam privatam & con-*
ventionalem constituere potest, qui
potest alienare. *Emphyteuta* po-
test oppignorare dominium utile.
Vasallus potest illud quidem hypo-
thecare, non autem oppignorare:
Administratores rerum alienarum,
vel *Procuratores* non possunt, nisi
habeant *Mandatum speciale*: fami-
næ possunt in debito proprio, non
tamen

tamen pro extraneo efficaciter ob SC.tum Vellejanum: Prælatus Ecclesiasticus potest oppignorare res mobiles non pretiosas: alias res potest quidem hypothecare generaliter pro utilitate Ecclesiæ, non autem specialiter 54.): bonæ fidei possessor potest oppignorare; sed resolutio jure dantis, resolvitur jus accipientis.

Quis accipere possit? §. 382. Accipere Pignus potest, qui habet jus exigendi debitum, & contrahendo obligari potest. Unde Pupillus, & Minor, cum ad custodiam se obligare non possint, efficaciter non acceptant Pignus sine auctoritate Tutoris 55.). Pro debito conditionato non nisi conditionate, & eventualiter acceptatur Pignus.

Quæ Res §. 383. Oppignorari potest omnis & sola res, quæ emi, vendique potest, etiam jura, nomina debitorum

54.) C. 5. de Reb. Eccles. alien. prohibentur Prælati rem immobilem Ecclesiæ suæ specialis hypothecæ titulo obligare.
55.) Juxta Codicem Civilem Baviaræ part. 2. c. 6. §. 7. Minores & Pupilli rationis compotes non indigent auctoritate Tutoris ad acceptandum pignus.

rum &c. Hinc oppignorari non potest res sacra (56.), litigiosa, usus rei concessus. Eadem res potest pluribus generaliter hypothecari, non tamen specialiter, nisi sufficiat pro utroque debito. Creditor rem sibi oppignoratam potest alteri oppignorare, non tamen pro maiore quantitate: potest etiam secundus Creditor dare tertio, hic tamen non ulterius, ut vitetur processus in infinitum: si autem debitor primus solvit debitum, extinguitur jus pignoris etiam in secundo. Maritus non potest obligare fundum dotalem, nec bona dotalia mobilia, nisi sint æstimato data, quorum periculum statim in maritum transit. Ex oppignoratione rei alienæ non oritur quidem actio realis, sed tamen personalis, etiam ad hoc, ut alia hypotheca utilis substituatur. Hypotheca feudi non dat jus reale, nisi cum consensu domini: valet tamen quoad fructus. In hypotheca generali

56.) Potest tamen in re sacra e. g. Calice consecrato, obtineri jus detentionis, donec debitum solvatur.

nerali includuntur etiam merces venales & pecuniæ in genere, non autem in specie: item bona futura; non autem ea quæ quis verosimiliter non esset specialiter oppignoraturus, scilicet quæ ad quotidianas necessitates in supellectile (57.), lecto, vestibus, instrumentis artis, necessaria sunt (58.); nec bona feudalia, fideicommissa, emphyteutica, absque consensu domini vel eorum quorum interest: hypothecati tamen censentur fructus horum bonorum. Non censentur hypothecata salaria militum (59.), quibus aequiparantur salaria-

57.) Supellex comprehenditur in tacita hypotheca inter illata in prædium, quia alias vix satis esset prospectum locatori: in generali autem hypotheca supellex censetur esse quid modicum, nisi forte debitor aliud non habeat. Unde inter res illatas in domum conductam communiter habentur etiam libri hypothecati studiosorum; non autem sub hypotheca generali intelliguntur libri Doctoris ad illius facultatem pertinentes.

58.) Unde si hæc necessaria postea expresse & specialiter oppignorentur, iste posterior creditor esset præferendus.

59.) Arg. l. 4. C. de execut. rei judic.

salaria Doctorum. Idem multi tenent de Reditibus beneficialibus, saltem necessariis ad congruam sustentationem 60.). Oppignorato Castro, cui adhæret Jus Patronatus, non censetur oppignoratum Jus Patronatus 61.): hoc enim tantum est jus honorificum, nec recipere censetur æstimationem, nec reale commodum affert.

§. 384. Constituitur Pignus per *Et quomodo op-
actualem traditionem, & Hypotheca pignora-
per nudam conventionem 62.). Ca-
vendum autem, ne adjiciantur Pa-
ri possit?
cta*

60.) Fructus anni mortualis valide fuisse oppignoratos, decidit P. SCHMALZGRUEBER tom. 2. Consil. 40. Idem sentio, saltem si alia suppetant ad finem illum consequendum, propter quem conceduntur illi fructus.

61.) Colligitur ex C. 18. de Sent. & Rejudic. idem expresse tenet Concilium Provinciale SALZBURGENSE anno 1420. cap. 22. cujus rationem non probat EMAN. GONZALEZ in Not. ad dict. c. 18. lit. e. add. GARCIA de Beneficiis part. 5. c. 6. n. 6. seq.

62.) In Bavaria ad Hypothecam specialem rei immobilis requiritur scriptura, & apud plebejos autoritas Magistratus, non autem ad pignus.

cta a Legibus reprobata, quale est pactum Legis Commissoriae 63.), nisi adjiciatur in pœnam culpabilis mora, vel hac conditione, ut quod ultra debitum superest, restituatur creditori. Item Pactum Antichreseos 64.), nisi in quantum ex aliquo legitimo titulo licet aliquid exigere ultra sortem debitam. Permittitur tamen percipere fructus pignoris, si res feudalis oppignoretur domino directo 65.), vel si fundus marito pro dote 66.). Fructus etiam industriales occasione pignoris percepti, non debent restitui, nec in sortem computari.

*Jura
Credito-
ris ex
Pignore,*

§. 385. Creditor consequitur ex Pignore I. Jus in re, ut illud possit a quovis vindicare, etiam a possessore, cui res vendita fuit; quamvis enim translatum sit dominium, tamen secum trahit onus suum. II. Jus

63.) C. 7. de Pignorib. L. 1. C. de Pactis pignorum.

64.) C. 2. de Usur. c. 4. & 6. de Pignorib. Per quos Canones derogatur Legi 14 & 17. C. de Usuris.

65.) C. 1. de Feudis.

66.) C. 16. de Usur.

Jus retinendi usque ad plenam solutionem, etiam aliorum debitorum; dolo enim agit, qui vult satisfacere debito, pro quo pignus est constitutum, & non alteri. Conceditur etiam detentio pro expensis necessariis, pro eo quod interest &c. III. Jus praedationis. IV. Jus distrahendi auctoritate Judicis post moram: ad quod, nisi aliter sit conventum, post monitionem requiritur biennium: plerumque autem in praxi per tantum tempus non expectatur 67.). Si Creditor retineat pignus pro solutione, non attenditur ad pretium, quo ab initio res fuit aestimata, sed quo aestimatur tempore venditionis. Insuper potest Creditor jus, quod habet in Pignore, alteri cedere. Si tempore licito distrahatur Pignus, tunc Creditor est quasi procurator debitoris, nec ipse tenetur de evictione: & vicissim ob minus pretium solu-

67.) In Bavaria terminus legalis post monitionem in immobilibus est annus, in mobilibus quatuordecim dies: animalia oppignorata intra triduum alienantur.

solutum non potest conveniri Emptor a Debitore, sed Creditor ad interesse.

Et obligatio-
nes.

§. 386. Creditor obligatur custodire diligenter pignus: eo non uti: reddere illud post integram solutionem: restituere fructus 68.), etiam percipiendos, quos culpabiliter neglexit: prestare culpam levem 69.). Potest tamen Creditor uti Pignore Judiciali, si ex isto sine immisus est, ut sibi exinde solutionem praestet; vel si oppignoretur animal; nam pro alimento potest usum habere. Saepe etiam potest praesumi consensus domini e. g. si quis domum, quam locare non vult, det pignori

va-

68.) De fructibus Pignoris fute agit HONORATUS LEOTARDUS de usuris Quaest. II. & seqq. JOAN. DOMINICUS GAETUS de Credito Cap. 4. Quaest. 8.

69.) In L. 13. §. 1. ff. de pignorat. act. videtur in hanc actionem venire ea culpa, quae in Commodato, scilicet levissima: sed debet ita explicari, ut Ulpianus non contradicat iis, quae dixit in l. 5. §. 2. ff. de Commodato. vid. GOTHOFREDUS ad dict. Leg. 13. NOODT tom. 2. ad lib. 13. tit. 7. de Pignorat. action. fol. 262. P. PLACIDUS BÖCKH h. t. n. 129

De Pignoribus. 585

vacuam, videtur permittere habitationem: cum enim commodare possit illi, a quo beneficium non accepit, facile etiam censetur commodare creditori, a quo beneficium accipit.

§. 387. Debitor habet Jus ad ea, *Jura* ad quæ obligatur Creditor. *obligatur* vicissim tradere & relinquere pignus Creditori; eum indemnem servare; *Debitoris* damnum resarcire levi culpa datum; impensas necessarias in conservando pignore restituere. Si rem specialiter hypothecatam vult alienare, debet monere Creditorem.

§. 388. Ut Creditoris & Debitoris *Actiones* juri satisfiat, Leges concedunt varias *Pignoras* Actiones. Inprimis facta solutione Debitor potest rem oppignoratam repetere a Creditore rei vindicatione: quæ tamen non competit, si res periit, aut apud alium existit, nisi creditor dolo eam possidere desisset, quod a Debitore esset probandum. Dein prout Pignus est Contractus, datur Actio *Pignoratitia*, *Directa* competens Debitori, & *Contraria* competens Creditori. *Directa* datur, in personam Creditoris, qui
P P pignus

De Jure Rev. Eccles. Pars poster.

pignus accepit, ad illud soluto debito reddendum in specie, saluum & integrum 70.), cum fructibus, accessionibus & commodis aliis, quæ occasione pignoris est consecutus: item ad refarcienda damna, dolo aut culpa lata vel levi data: debetque debitor solum probare oppignoracionem. Probabilius autem non datur contra tertium possessorem pignoris: contra hunc enim debitor soluto debito, habet rei vindicationem, vel Publicianam. *Contraria* datur Creditori, ut Debitor possessionem Pignoris restituat, quæ ipsi precario concessa est: ut expensas refariat &c.

*Et Hypo-
theca-
ria.*

§. 389. Prout Pignus vel Hypotheca consideratur ut producens Jus reale, oritur Actio *Hypothecaria*, quæ est *Serviana* competens Creditori circa res coloni, quæ pignoris jure pro mercedibus fundi ei tenentur: *Quasi Serviana*, qua Creditores pignora, hypothecasve persequuntur,
ut

70.) Datur hæc actio, etiam si res non extet, nisi periisset casu fortuito, aut ex levissima tantum culpa Creditoris, qui id debet probare.

ut scilicet res oppignorata declaretur a Judice tanquam pignus, & jure pignoris adjudicetur. Inter pignus autem & Hypothecam, quantum ad actionem Hypothecariam attinet, nihil interest 71.). Est hæc actio realis transiens utrinque in hæredes, & tribuens facultatem autoritate Judicis apprehendendæ, retinendæ & petendæ possessionis, competentepossessorio Salviano, & ne vis fiat Interdicto. Si tamen alius possidet Hypothecam, debet prius excuti principalis debitor 72.). Dantur hæ actiones, donec integra fiat solutio; imo etiamsi aliud distinctum debitum subesset.

§. 390. Solvitur Pignus I. Rei in-
teritu, si tota pereat: si pars super-
fit e. g. area, vel si domus mutetur
in hortum, afficit Pignus hanc par-
tem. Si tantum qualitas est muta-
ta,

Quomo-
do sol-
vatur
Pignus?

PP 2

71.) §. 7. Inst. de action.

72.) Saltem si sciente creditore res hypo-
thecata fuerit alienata. hac ratione No-
vellam 4. c. 2 & Novellam 112. c. 1.
conciliat D. Cancellarius SCHMID ad
Stat. Bavar. tit. 15. art. 6. n. 16. vid.
GAILL lib. 2. observ. 27. n. 7.

ta, pignus non solvitur e. g. si praetium mutatur in agrum. Si domus exusta, fuerit reparata, manet pignus, quia aedificium sequitur jus soli. II. Extincto toto debito, vel solutione, vel compensatione, vel solenni depositione, vel etiam novatione, uti si quis debet aliquid ex empto, & dein accipit in mutuum, nisi expresse sit conventum, ut pignora seu hypothecae pignoris obligatione essent repetita in obligatione novante. III. Remissione Pignoris expressa vel tacita e. g. redditione Pignoris, vel Instrumenti, quo constituitur Hypotheca, saltem quando non constat, quod ad alium finem Pignus restituatur. Per alienationem Pignoris, sciente Creditore factam, non solvitur Pignus, quia cum onere alienatur 73.), nisi alienetur ad causas pias 74.) Si autem non solum taceat Creditor, sed positive con-

73.) L. 8. §. 15. ff. quib. mod. pign. vel hypoth. solv.

74.) Arg. Auth. si servus. C. de Cler. & Episc. NEGUSANTIUS de Pignorib. part. 6. principal. membr. 3. n. 23. seq. fol. 588.

De Pignoribus. 589

consentiat in alienationem, nisi addat clausulam *salva causa pignoris sui* 75.), censetur remittere onus pignoris, quod non redintegratur, si postea sit redemptum, quamvis bona etiam futura generaliter sint obligata 76.).

§. 391. Etiam Præscriptione 30. *An per Præscriptionem?*
annorum extingui actionem pignoratitiam directam, tenent aliqui, ita ut debitor non possit ad reluendum pignus hanc actionem intentare contra creditorem, qui pignus tanto tempore quiete possedit. Sed melius id negatur, modo Creditor semper sciverit se possidere rem ut pignoratam, quia alieno nomine possidens non præscribit, uti depositarius, commodatarius, vel qui in communiione est, quia hæc possessio singulis momentis renovat contractum. Dein actio pignoratitia nondum est orta absolute ante solutionem debiti; proin non potest contra eam

PP 3 cur-

75.) L. 4. §. 1. ff. quib. mod. pignus vel hypoth. solvitur.

76.) L. ult. C. de Remiss. pignor.

currere præscriptio 77.), quæ potius summopere præjudicaret Creditori: nam si extingueretur actio pignoratitia, hoc ipso extingueretur etiam jus pignoris, quæ sunt correlativa: hoc extincto deberet possessor restituere rem, quam scit alienam; nec haberet conditionem debiti, quæ ex iisdem principiis lapsu 30. annorum extingueretur. Cessat etiam ratio Præscriptionis, ne scilicet dominia rerum sint incerta: nam & Creditor & Debitor ponitur scire, ad quem rei oppignorata dominium pertineat. Hæc intelliguntur solummodo de actione pignoratitia, quatenus per eam reluitio pignoris quaeritur. Circa alias autem obligationes tam Creditoris, quam Debitoris,

77.) Non est paritas cum actione ex empto: nam si quis tradit rem venditam ante solutionem pretii, agit iste ex contractu emptionis, quamvis posset differre executionem obligationis: qui autem reddidit pignus ante solutionem, hoc non facit ex obligatione contractus hujus: consequenter obligatio ex emptione est absoluta; ex pignore est tantum conditionata.

ris, facile admittitur præscriptio, juxta communes præscriptionum regulas, uti etiam in actione hypothecaria 78.).

§ 392. Oppignorationes Imperatorum olim in Germania factæ, non habent veram rationem Pignoris, per Leges communes Civiles ordinati, cum longe alias condiciones involvant. Creditoribus contra antiquarum reuisionem securitas datur; simul tamen cavetur, ne Bona aut Jura Imperii in posterum sine consensu Statuum oppignorentur 79.).

Oppignorationes Imperii.

§. 393. Huc etiam revocari possunt Pignorationes, quæ habent speciem executionis. Confunduntur Repres-

Pignorationes, Repres-

P P 4 non-

78.) In Bavaria, si res hypothecata vendatur, Creditor autem præsens in Provincia intra quinquennium, absens intra decennium a die possessionis ab Emptore initæ, jus suum contra rem hypothecatam non persequatur, talis Emptor liberatur ab onere hypothecæ.

79.) Instr. Pac. Westph. art. 5. §. 26. Capitul. hodierna Francisci I. art. X. videri possunt CONRADUS SUMMENHART de Contractib. q. 33. PETRUS BINSFELD in c. 1. de usur. q. 2. Rigor moderatus circa usuras Dissert. 2. §. 102. seqq.

Salic, & nonnunquam cum *Repressaliis*, in quibus alius pro alio prægravatur 80.), quod æquitas naturalis non permittit, & Leges prohibent 81.), præsertim si ad privatam utilitatem petantur: nam si publica autoritate per bellum justum fiunt, a Deo permittuntur 82.). Pignorationes privatae solent fieri, si animal depascendo, vel etiam homo in fundo alieno damnum intulerit. Pignorationes inter Principes & Status Imperii, quæ pacem publicam violare possunt, singularibus Constitutionibus sunt prohibita, quando scilicet Status vel Nobilis Imperii, alterius Status vel Nobilis subditos, aut eorum bona mobilia, ob contentiosam Jurisdictionem, vel possessionem alicujus Juris, quod eo loci, ubi fit pignoratio, prætenditur, capit & pignori

80.) C. un. de Injur. in 6.

81.) Nov. 52. Ut non fiant pignorationes pro aliis personis. item *Cod. Ne uxores pro marito. Et Ne filius pro Patre &c.* ubi Imperator FRIDERICUS singulariter consulit securitati scholarium. Personis Ecclesiasticis, eorumque bonis providet Pontifex in cit. C. un.

82.) C. 2. XXIII. q. 2.

ri accipit. Pignorationis Processus in Camera Imperiali est duplex, Mandati & Citationis: ad Mandatum sine Clausula, restitutio debet fieri plenissima, sine sumptu pignorati 83.). Ab his differt *Arrestum*, cum ob antecedentem obligationem, officio Magistratus alicui interdicitur, ne loco excedat. Barbarum Arresti vocabulum latine redditur manuum injectio, vel jus sistendi, Regulariter quidem Arresta jure communi sunt interdicta: nihilominus auctoritate Judicis sapissime fiunt licita 84.).

P P 5

TITU-

83.) Librum singularem *de Pignorationibus* scripsit ANDREAS GAILL, Item THOMAS MAULIUS.

84.) Vid. Ejusdem GAILL. & MAULII Tract. de Arrestis Imperii, PETRUS PECKIUS de Jure sistendi.